

Latweefchu Awifes.

Ur augstaš Gewefchanas = Kummissiones sianu un nowehleschanu.

Nr. 48. Zettortdeenâ 30tâ Nowembera 1833.

No Selgawas.

Kursemmes augsta Waldischanas jeb Regierung teefa irr pawehleschanu islaidusi, kurrâ stahw, kâ pehz Keijera augsteem likkumeem un pawehleschanahm tee tohp strahpeti kas isbehguschus saldatus un zittus behglus pee sewis usnemin un passlehpj. To arri schinnis awifes ihsumâ isstahstifim.

Tee grunta likkumi irr schee:

1) Tas pagasts, kurrâ widdû tahda flehpschana notikkufi, un kas to sinn jeb kam to waijadseja sinnaht, tohp par strahpi ar tahdu maksaschanu apliktis, kas wiffa pagasta Krohdobhschanas us 3 gaddeem ienesis. 2) Tas muischas kungs kam ta flehpschana bij sinnama, tohp ar naudas strahpi no 2000 rubleem apliktis, un kad winsch pats tas flehpejs bijs, tohp tas wehl teefai nodohts; un 3) Tas flehpejs pats dabdu pehz teefas spreeduma noliktu strahpi.

Prohti labbi, ka schahs strahpes preefsch flehpschana isbehguschu saldatu un tahdu behglu ween, kas no ta hm gubernementehm isbehguschi irr, fur wehl dsimta buhschana irraid, noliktas irr; jo tee zilweki kas muhsu juhrmallu gubernementes bes islaifchanas sihmehm no weenas muischas ohtra un no weenas pilsehtas ohtra, jeb bes passes no weenas juhrmallu gubernementes zittâ ee-eet (fur ta dsimta buhschana nozelta irr), naw par behgleem bet par zilwekeem bes passehm turrami, un schee, ka tee kas tohs flehpuschi, tohp pehz sawadeem likkumeem teefati.

Ihpaschi likkumi kas muhsu semmes par isbehguschu saldatu un zittu behglu flehpschanas strahpi nolikti irr, irr schee:

1) Ta nolikta naudas strahpe preefsch kahdu semneeku pagastu, kurrâ widdû flehpschana notikkufi, netohp tudal zaur teefas spreedumu tam is-

spreesta un uslikta, bet jagaïda, kas wehl turpmaf no augstakahm teefahm par scho strahpi tays pawehlehts.

2) Tas muischas kungs, us kurrâ gruntu isbehdsis saldatis jeb zits behgliis tikke passlehpj, tohp, kad ta flehpschana tam sinnama bijufi, ar strahpes maksaschanu no 2000 rubleem papihra naudas apliktis; un kad winsch pats to behgli pee sewim usnehmis, tad to kungu arri wehl teefai buhs nodoht, bet tas pagasts neteek ar nekahdu strahpi apliktis.

3) Kad tas flehpejs nekahds muischas kungs, bet semneeks, krohd sineeks jeb zits zilweks no semmas kahrtas irr, tad tam preefsch flehpschana, kas ne ilgaki ka 6 deenas duhrejufi, 100 rubli papihra naudas jamakfa, kas tam, ja nespehj maksah, janostrahda; bet preefsch flehpschana, kas no 6 deenahm lihds 6 mehnescheem duhrejufi, dabdu tas arri meefas strahpi, un kad ta flehpschana wehl ilgaki ka 6 mehneschus duhrejufi, tad tahds flehpejs pehz iszeestas meefas strahpes us saldatu deenestu, par to derrigs irr, bes peerehtinafchanas preefsch sawu pagastu, teek nodohts.

4) Kad tas flehpejs pee tahdas kahrtas peederr, ka newarr meefas strahpi dabduht nedj par saldatu nodohts tapt, tad to buhs teefai nodoht, un tai winnam tahdu strahpi janospreefsch kas to meefas strahpi un nodohfchanu par rekruti usfweere.

5) Kad ta flehpschana kahda pilsehta notikkufi, tad pilsehtas draudse us nekahdu wihs ne-tohp ar naudas strahpi par to aplikta, to weens naminneeks grehkojis, bet tas flehpejs ween dabdu to pelnitu, eefsch 3 un 4 pantina noliktu strahpi.

Par teefas ismekleschanahm eefsch behglu flehpschanas leetahm irr pawehlehts:

6) Peederriga pollizes teefa, ar pee-aizina-

ſchanu kahda ſaldatu = teefaſa kunga uſnemim peenahkamu kreetnu iſmekleſchanu tahſa notiffuſchaſ flehpfchanaſ, un tai peekriht katru tahdu notiffumu zaur rakſtu ſinnu Regierung teefai peerahdiht — bet wehrâ jaleek, ka ſaldatu = teefaſa kungſa tiffkai tad pee iſmekleſchanaſ tohp peenemſi, kad kahdſa iſbehdſiſ ſaldatſa teek nodohtſa, bet kad behgli no zittahm ka no juhrmallu gubernementehm teek nodohtſi, tad pollizeſ teefa weena patti to iſmekle un iſteefa.

7) Kad kahdâ ſemneeku pagafâ, beſ muifchaſ kunga ſinnaſ, jeb kahdâ pilſehtâ, weena flehpfchana ne ilgaki ka 6 deenaſ duhrejufi, tad ta irr ſkaidra pollizeſ leeta ween, fur pollizeſ teefaſa pehz ſawaf iſmekleſchanaſ to noliftu ſtrahpi noſpreeſch.

8) Bet kad ta flehpfchana kahdâ ſemneeku pagafâ ilgaki ka 6 deenaſ duhrejufi, tad pollizeſ teefa pehz pabeigtſa iſmekleſchanaſ, tohſ teefaſa rakſtuſ (protokolli) lihdf ar ſawu ſpreeſchanu pee Regierung teefaſa noſuhſta, no kurren ta leeta peederrigai wirſpilſkunga teefai teek nodohtſa, un ſchai teefai peekriht pehz ſkaidraſ iſmekleſchanaſ, kad waijag, to flehpeju ſtrahpeht, kâ arri to muifchaſ kungu, kad tam ta flehpfchana ſinnama bijufi; bet tee ſpreedumi tohp tiffkai pehz Gubernera apſtiprinaſchanaſ iſdarriti.

9) Tapatt pollizeſ teefai jadarra, kad muifchaſ pagafâ ta flehpfchana gan tiffkai 6 deenaſ duhrejufi, bet kad rahdabſ ka muifchaſ kungſa arri no tam ſinnajiſ — jo tad arri ta leeta par wehrâ nemſchanu pee wirſpilſkunga teefaſa teek atraidita.

10) Bet kad uſ laukeem kahdſa muifchaſ kungſa ween kahdu behgli par jebkahdu laifu flehpiſ, jeb kad zittſa zilwekſ, kaſ pehz ſawaf kahrtſa newarr meefaſa ſtrahpi dabbut, to darrijiſ, jeb kad kahdâ pilſehtâ kahdſa namneekſ behgli ilgaki ka 6 deenaſ flehpiſ, tad gan arri pollizeſ teefahm to protokolli lihdf ar ſawu ſpreeſchanu pee Regierung teefu janofuhſta, bet tad tohp ta leeta pee to Kriminal teefu, appakſch kurraſ taſ flehpejſ pehz ſawaf kahrtſa ſtahw, atraidita, un ſchi iſſpreeſch wainigam ſawu ſtrahpi, bet taſ

ſpreedumſ tohp tiffkai pehz apſtiprinaſchanaſ zaur Gubernera iſdarrihtſ. Kad Magiſtrahſteem naw pilniga Kriminal = teefu walla, tad teem taſ wehrâ jaleek un tapatt jadarra, kâ pee zittahm grubtahm Kriminal = leetahm wajadſigſ.

(Luhtſo augſtaſ Regierung teefaſa pawehleſchanu no 21. Oktober 1833, Nr. 6995.)

Mo Engurehm.

Kâ muhfſu juhrmallâ, no Turgeem lihdf Mahrſtineem, par to waſſaru un ruddeni teem ſweineekem irr klahjeſ, taſ ganna mumſ derr atzerreht. Tahda atzerreſchana wairo un ſakno to lihgfſinu tizzibu, ka neweenaſ gadda-laiftſ nepahreect, ka taſ debbeſ = tehwaſ ſawuf zilweku behrnuf nemahzitu un neſchehlotu. Kam Deewaſ jau nowehlejiſ juhrmallâ dſihwoht, tam daſchfahrt ar plahnu maiſeſ reezeni japahrtteek un to kaſ wehl waijaga no juhraſ dſillumeem japeeffappe, kad arridſan nekahda drohſchiba zittâ deenâ jo wairak bailibaſ raſtohſ. Kaut nu ganna ta publeſchana bij leela, tomehr tee augli tif preeziſgi nebija ka tohſ ſagaidija. Gefahkumâ ta waddu ſweija garr mallu liſkabhſ ganna ko labba doht, bet waſſarâ, kad ta leelaka ſweija mehdf raſteekſ, tē bija ſiwis tâ ka buhtu jau iſſinelti, un daudſ neddekaſ tahdſa truhkumſ tohſ juhrmallneekuf tâ wahrdfſinaja, ka tee nedabbuja ne pachſt. Bet tâ tif ween pee mumſ bija, un eekſch zitteem juhraſ gabbaleem, kâ Dungawâ un Maggerê, ta buttu ſweija pawiffam labbuſ augluſ atneſſe. Tadeht zitti, kaſ tif ſpehje no muhfſu ſweineekem, tur nobrauze, eepirkabhſ butteſ, tohſ ſchahweja un zittur uſ ſemnehm un eekſch pilſahſteem pahrdewe, un tâ mekleja ſawai ſaimei to deeniſku maiſi ſapelniteekſ. — Nu kâ Mahrſtini klahſ, leeſkaſ ta juhraſ mahte ſawu baggatu flehpi wairak atdarrama un mehſ ſagaidam un luhdfam no Deewa, ka juhra wehl kahdu laifu paliftu no ledduſ ſkaidra un nekahda leela ſalna to neaiſſlehgſtu. Taſ waſſarſ nepahrlaide nekahdu neddelu ka nebuhtu leetu dewiſ, bet ſchiſ bija tif ſmalſkâ ka wiſch eekſch meſcheem, purweem un eekſch plawahm it nekahdu uhdeni neſakrahje, ka-

deht ohgas un sehnes ganna falaffiht warreja. — Dauds pehrkoni tappe isdsirdeti, un eefsch seenu mehnesi fahze pehrkons rihta agri ruhkt, un tà ruhze weenâ gabbalâ lihds ohtram rihtam. Weenâ deenâ zehlahs arridsan gaisâ weens padebbefis, kas eefahkumâ kâ lohks, tà lihks bija redsams, pehz faplihse un nogahse leetu kâ ar spanneem. Laima tas bija ka tanni brihdè nekahda laiwa us juhru nebija, un ka tas lectus ahtri pahrgahje un jo wairak juhâ eegahsahs. Pee masgafchanas juhâ bija ganna zeenigi fungi tà kâ ir zitti no semmehm un pilsahtem atbraufuschi. Tas gaisf tik nebija wisseem tà kâ wehlehts. Zitti, kam pawahja wesseliba bij newarreja to leetu un to juhâs sestrumu tà panesi kâ faufakâ waffarâ; bet kas jau pee labba spehka bij, tee masgajahs ikdeenâs 2 reises, no ka tee dauds labbumu famannija. — Par teem lauka augteem kas sweineekeem eefsch teem maseem dahrseem un us mescha plawahm usauguschi, tè buhtu dauds jeb wairak ne ka ta pahrtikschanas teesa, japateiz Deewam. Niskaweja arridsan tas lectus, tohs wasfara darbus pee laika nobeigt, tà ka to wehleja, tad ruddeni fahkoht filts un faufs faules laifs tam nolihdseja ahtri. Ta leelaka laime no Deewa irr pateesi ta, ka neweens no muhsu juhâs gahjejeem zaur wehtru un niknu gaisu, pee wesselibas un dsihwibas naw fshdè tappis, un mehâ luhgdami zerram no schehliga Deewa, ka winsch ir turplikam tohs sweineekus pee tahda zeeta darba fargahs un schehlohs, lai tee ir strahdatu par juhru jeb eseru. —

B — t.

No leelas Esereâ.

Scheitan zitteem par mahzibu un fargafchanus to behdigu notiffuunu sinnamu darru: ka no muhsu laudim weens jaunâs, gohdigs wihrs tanni 5tâ Nowembera deenâ pee sawas labbas rohkas lohti nelaimigs un muhscham gaudens paliffe.

Winsch Rinnu muischâ pee bruhsha darbdâs buhdams nobrauze us to, no turren ne tahlu stahwedamu uhdens-sudmallu, kas Leischu puf-

fei peederr un „Schahpele“ tohp faukta, preeksch degga eesalu samalt. Un kad tur tanni paschâ brihdè tam drippes rittenim kahda drippe isluhsufsi bija, un tadeht to greefi waijadseja, pee kam ir muhsu wihrs paligâ gahje. Bet rittens no eefahkuma gruhti greefees, us reisi aschu kluppenu „einen Schwung“ nehmis un schim nabbagam labbas rohkas pirkstus un plauksii lihds dilbi starp to dsirnu wahrpstes drippem eerahwis un deewamschehl — tà pihschlôs fabersis, ka wairs isdseedeht newarreja un dakteris to tanni paschâ deenâ nonehme. Nu tas nabbadinsch pehz ilgahm fahpehm gan wessels taps, bet kahds maises pelnitais tas buhs ar weenu rohku un kâ seewu un behrnu warrehs usturreht? —

Ik lautini! kam pee tahdahm leetahm irr jadsihwo fur drihs nelaimigi tapt warreet, leezeet to jelle labbi wehrâ un apdohmajeet preeksch laika eekam ko darrait, jeb fur eitat: ta nelaima tewzektu negreesihs, ja tu pats no tahs ar prahtu ne fargafees. Ir apdohmu fargajeet sawus lohzeklus no apfahdeschanas, ka juhâ zaur aplamu drohschibu few un zitteem par nastu un gruhtibu nekluhthu.

Ta pascha nelaimiga zilweka tehws, plohsneeks, jau wahjsh un newessels buhdams, to nelaimi sawa dehla dsirdejis jo wahjaks paliffe un ohtrâ deenâ nomirre. Tâ ir mahtei un seewai leelas behdas ihfâ brihdè usgahje un wehl daschu deenu firdi spaidihs.

— g.

Teefas fluddinaschanaâ.

Us pawehleschannu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts 2c. 2c. 2c., tohp no Heidenes (Wirkusmuischas) pagasta teefas schi fluddinaschana islaista: kad deht isballischanas tahs atstahdas mantas ta nomirruscha zittahrtiga samnee-ka Uppeneeku Kristapa tas termihns us to 16tu Dezemberâ deenu f. g. noliktâ tappis, ar to usajinaschannu, lai schinni starpâ, tiklab wiffi ar sawahm parradu prassischannahm, kâ arri tee, kurri winnam kahdâ wihsè parrada palikkuschi buhtu, schè pee laika peeteizahs, jo wehlaki neween nekahdas parradu meklescha-

naš peenemtas tapš, bet arribsan wiſſi, kaš ar ſaweem tam Uppeneeku Kriſtapam atlihdſinajameem parradeem ſew paſchi neatſaukſeeš, ar diwſahrtigu atmaſfaſchannu apliſtki kluhš.

Heidenē, tanni 21mâ Oktobera 1833. I

(Nr. 97.) Maiku Jurriš, pagasta wezzakaiš.
E. Ewertš, pagasta teeſaš ſkrihweriš.

* * *

No Kaulizzeš pagasta teeſaš tohp wiſſi tee, kam kašdas taiſnaš parradu praſſiſchanaš pee tabš atſtahtas mantas ta nomirruſcha Kaulizzeš ſaimneeka Zihrelu Jurra buhtu, uſaizinati, wiſſwehlaſki tſchetru neddelu ſtarpâ, taš irr, lihdš 15tu Dezembera ſ. g., ar ſawahm taiſnahm peerahdiſchannahm pee ſchiš teeſaš peeteiſteeš, jo pehž pahreeſchanaš ſchi termina neweenš wairš netapš peenemts.

Kaulizzeš pagasta teeſa 17tâ Nowembera 1833. 2

Leiješ Graweneek Janne, pagasta wezzakaiš.
(Nr. 97.) Georg Mag. Dykmann, pagasta teeſaš ſkrihweriš.

* * *

No Kurſiſchu pagasta teeſaš tohp teem diweem tſchigganeem Jurriš un Dahwiš Alekſander ſinnamš darrihtš, lai winni eekſch diweem mehneſcheem ſawuš parraduš no 11 rubbukeem ſudraba tam ſaimneekam Suſtu Sprizzim un no 13 rubbukeem 50 kapeikeem ſudraba tam kalpam Wahlohde Kriſtam aiſmakſa, ja ne, tad winnu khlam dohta manta, weena wezza ſcheſku ſehwa, diwi wezzi ratti, diwi ſihdeš ſewiſchku meh-teli un diwi ſihdeš appakſch-lindroki preekſch atlihdſinaſchannu ſcho parradu, uhtropē tapš pahrdohſti.

Kurſiſchu pagasta teeſa 11tâ Nowembera 1833. 2

(E. W.) ††† Wiſſul Nuteš, peeſehdetaiš.
(Nr. 189.) L. Schmidt, pagasta teeſaš ſkrihweriš.

* * *

No Rengešmuiſchaš pagasta teeſaš tohp wiſſi tee, pee Rengešmuiſchaš eekſch taš Rewiſioneš-rukta grahmatas no 1816. peerakſiti laudiš, kaš par wairak gaddeem ſawu Krohna nodohſchanaš maſſu naw maſſa-juſchi un nekahdas paſteš irr iſnehmufchi, ar ſcho ſinnu taggad ſaſaukti, lai wiſſwehlaſki lihdš pirmu Janwar nahloſcha 1834ta gadda Rengešmuiſchâ peemeldahš un ſawaš, pakkal palikluſchaš nodohſchanaš aiſmakſa; jo zittadi ſchai pagasta teeſai wajjadſehš winnuš par

aišbehguſcheem turreht, un tahbuš eekſch to jauno peerakſiſchanaš ruktu, jeb rewiſioneš grahmatu wairak ne ušnemt. Lai nu ikweenš to ſinna un no tam ſarga-jahe.

Rengešmuiſchaš pagasta teeſâ, 13tâ Nowembera 1833. 2

(E. W.) ††† Jakain Ernt, pagasta wezzakaiš.
(Nr. 74.) R. C. N. Goylewiz, pagasta teeſaš ſkrihweriš.

* * *

No Schloffenbekkeš pagasta teeſaš teek wiſſeem ſinnamš darrihtš, ſa no appakſchraſtitas deenas wairš ne ſešdeenas bet zettordeenâš teeſa tapš turreta, un katram, kam pee ſchiš teeſaš darriſchanaš jeb terminiš buhtu, tanni noliktâ teeſaš deenâ preekſch puſšdeenas lihdš pulkſten 9 peeteiſteeš buhš, jo taš, kaš ſebbaki nahkš, wairš netapš peenemts.

Schloffenbekkeš pagasta teeſa tanni 3ſchâ Nowembera 1833. I

††† Daffe Janne, pagasta wezzakaiš.
(Nr. 169.) E. Schabert, pagasta teeſaš ſkrihweriš.

Zittas ſluddinaſchanaš.

Zaunpilš muiſchâ preekſch kašdu laiku weenš ſiſš ſirgš, 8 gadduš wezš, peeklihdš. Kam ſchiš ſirgš peederretu, lai 4tru neddelu ſtarpâ no appakſchraſtitas deenas ſcheit peeteizahš, jo wehlaſki taš preekſch pagasta teeſaš uhtropē tapš iſdohtš.

Zaunpilš muiſchâ, 10tâ Nowembera 1833. 2

Lai nakti no 12ta uš 13tu beenu Nowembera mehneſcha ſ. g. irr eekſch Potkaiſeš Sihleš krohga no ſtatta weenš gaiſchi behrš ſirgš, tſchetru gaddu wezš, ar mellu kuplu aſti un ſarreem, mellu ſtriſpu par mug-guru, maſu karpu eekſch taš ſeglu weetas uš mug-guru, reſnahm ſihwahm pakkalas kaſjahm, un eekſch jahſchanaš to aſti wiſſewairak dikti ſwaida, ſagts. — Kaš no ſcha ſagta ſirga tam Sihleš krohdſineekam taiſnu ſinnu peeneſt warr, deſmit ſudraba rubbuluš pa-teizibaš maſu dabuſe.

13tâ Dezieber ſ. g. tapš Saldeš muiſchaš (Frauenburg) paſteš-ſtationē ſirgi, paſteš-ratti, paſteš-kammanas, brauzami riſki un ſegli prett ſtaidru maſu wairakſohlitajeem uš uhtrupi pahrdohſti; tadehl tohp wiſſi kam patikſchana pirkt, luhgti, lai tai peeminnetâ deenâ preekſch puſšdeenas Saldešmuiſchâ ſanahk.

Saldeš muiſchâ, 18tâ Nowember 1833. 3

W r i h w b r i k k e h t.

No juhmallaš-gubernementu augſtaš waldiſchanaš puſſeš: J. D. Braunſchweig, grahmatu pahrluhkotaiš.
No. 630.